

Pātai Auau

Tū Manawa

te rā - 1 Hurae 2021

He mea tāpiri ēnei Pātai Auau (FAQs) ki ngā [Aratohu Hapori 2021-22](#), he mea whakautu hoki i ngā pātai o ngā ohu hapori. Kāore ēnei Pātai Auau i te whakatuārua i ngā Aratohu, i ngā kupu whakamārama rānei o ngā Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe - nei rā te akiaki i a koe ki te toro atu ki tō Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe mēnā e rangirua ana koe e pā ana ki ngā whakaritenga o te pūtea Tū Manawa Active Aotearoa (Tū Manawa).

He aha te Tū Manawa?

He pūtea tautoko te Tū Manawa. He mea tuku te pūtea nā Sport NZ hei āwhina i ngā ohu hapori ki te whakakorikori i ngā tamariki me ngā rangatahi. He \$64 miriona te nui o te pūtea tautoko e whakapaua ana i ngā tau e whā. E whakahaerehia ana te pūtea e ngā Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe (kua mutu te pūtea tautoko Kiwisport), ā, kua tāpirihia he pūtea mai i te Tahua Pūtea Whakaora mō te Mate Korona. Ka whakahaerehia tae noa ki te Hune 2024 - ka arotakehia te pūtea, ōna tukanga me ōna whāinga matua ia tau kia hāngai tonu ai ki te hunga tonu pūtea me ngā tāngata e whai hua ana.

Mā te pūtea tautoko nei e taea e ngā ohu te whakarite i ngā kaupapa whakakorikori mō ngā tamariki (5-11 te pakeke), i ngā kaupapa whakakorikori mō ngā rangatahi (12-18 te pakeke), i ngā kaupapa hākinakina hoki. He kaupapa e hāngai ana ki ērā e nohopuku ana.

Ko wai mā te hunga tika hei tonu pūtea i te pūtea Tū Manawa?

Ko ngā ohu e aro pū ana ki ngā kaupapa whakakorikori tamaiti, whakakorikori rangatahi, hākinakina hoki. Ka taea hoki e ngā rōpū e tautoko ana i aua momo mahi ia rā, ia rā, te tonu pūtea. Ka tautoko te pūtea i ngā ohu kore-whai-moni, ngā ohu hapori, ngā rōpū mātauranga, ngā kaunihera ā-rohe, ngā kaunihera ā-tāone, ngā ohu Hapū/Iwi/Marae me ngā pakihi whai-moni.

Ka tautokona e te pūtea Tū Manawa ngā kaupapa mō ngā tamariki me ngā rangatahi katoa, heoi, kua tautohua e ō mātou mahi rangahau ngā rōpū e nohopuku ana, nō reira, he mea nui kia whai hua ai ērā rōpū i te pūtea Tū Manawa. Ko ēnei ngā kāhui motuhake:

- Ngā tamariki me ngā rangatahi o ngā wāhi kua pāngia ki te rawakore
- Ngā kōtiro me ngā kōhine (5-18), ngā tamariki hauā me ngā rangatahi hauā (5-18)
- Ngā kōhine 19-24 tau te pakeke

E ai ki tā Active Southland, Sport Otago me Sport Taranaki, ko ngā hapori taiwhenua mohoa o ō rātou rohe he rōpū nohopuku. Kua tohua hoki e Sport Manawatū ngā hapori manene/taurewa o tōna rohe hei rōpū nohopuku. Ka tohua ēnei hei kāhui motuhake mō ō rātou tukanga tonu pūtea ā-rohe.

He aha te tikanga o te whakakorikori i te tamaiti, te whakakorikori i te rangatahi me te hākinakina?

Kua tohua e Sport NZ te tikanga o te Whakakorikori i te Tamaiti, te Whakakorikori i te Rangatahi me te Hākinakina i ngā [Aratohu Hapori](#). He āhua uaua mō ētahi te whakawehewehe i ngā momo mahi e toru, heoi, kia mārama tonu - e ai ki tā Sport NZ, ko te Whakakorikori i te Tamaiti e hāngai ana ki ngā tamariki, ko te Whakakorikori i te Rangatahi e hāngai ana ki ngā taiaohi, ko te Hākinakina e hāngai ana ki ngā pae pakeke e rua. Mā ngā Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe koe e āwhina ki te whakatau i te momo tika mēnā e rangirua ana koe - kāore he tino raru o te tono i raro i te momo kaupapa "hē".

He aha i whakatūria ai e Sport NZ tēnei pūtea tautoko?

Ko tā Sport NZ ki te hiki i ngā taumahatanga o te Mate Korona ko te tautoko i ngā rōpū ā-motu, ngā rōpū ā-rohe me ngā rōpū ā-tāone, e aro pū ana ki ngā kaupapa whakakorikori tamaiti, kaupapa whakakorikori rangatahi, kaupapa hākinakina hoki mō ngā tāngaata o Aotearoa. Hei tautoko i ngā kaupapa whakarauora i te rāngai whakakorikori tangata, ka akiaki, ka tautoko hoki mātou i ngā kaupapa whakakorikori i ngā tamariki me ngā rangatahi. Mā te tuku pūtea tautoko ki ēnei rōpū e ea ai ngā hua nunui ki ngā tāngata - he hua hauora, he hua whakamanawa, he hua pūkenga, he hua mātauranga, he hua whakahihiko i te tangata mō te roanga atu.

E hia te pūtea e tukuna ana?

\$16 miriona te pūtea hei tuku mō te tau 2021-2022. Ka riro atu ki ia rohe tētahi wāhanga o te pūtea nei – mō te roanga atu o ngā taipitopito kōrero, tirohia te pae tukutuku o tō [Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe](#).

He aha te rerekētanga o tēnei pūtea tautoko ki te pūtea tautoko Kiwisport Regional Partnership Fund nō mua?

I whakahaerehia te pūtea tautoko Kiwisport Regional Partnership Fund mai i te tau 2009 ki te 2020 kātahi i riro mā Tū Manawa te pūtea e tuku. He wāhanga te Regional Partnership Fund o Kiwisport, he mea whakahaere nā ngā Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe - ko tērā atu wāhanga ko te Direct Fund - he mea whakahaere nā Te Tāhuhu o te Mātauranga, ā, e tukuna ana tērā pūtea hei wāhanga o te pūtea whakahaere kura. Kāore te pūtea tautoko Direct Fund e rerekē ai whai muri i te whakatūnga o Tū Manawa - ka koke whakamua tonu.

He whānui ake ngā momo kaupapa e tautokona ana e Tū Manawa, tērā i ngā kaupapa e tautokona ana e te pūtea tautoko Kiwisport (ka taea ngā kaupapa whakakorikori tamariki me ngā rangatahi ināianei), e arotahi ana ki ērā e nohopuku ana, waihoki, kua whakawhānuihia ngā momo ohu e taea te tono pūtea nā runga i te wāhi nui o ngā rōpū nei ki te whakaaraa ake i ēnei momo kaupapa.

Kāore te maha o ngā tāngata me te maha o ngā kaupapa te whāinga nui o Tū Manawa, engari kē ko te kounga o ngā kaupapa me ngā wheako e hua mai - mā reira e titia ai te hiahia ki te whatu manawa o te tangata. He pūtea tautoko tauhere te Kiwisport - engari me whai pūtea i wāhi kē hoki. Kāore e pērā ana te pūtea Tū Manawa. He āhua ōrite hoki ngā tukanga tono pūtea, tērā i te ōrite o ngā tukanga tono pūtea o Kiwisport. Ahakoa tērā he kaha tonu nō te pūtea ki te tautoko i ngā kaupapa o te hapori me te whakatutuki i ngā whāinga kia puta te hua nui ki ngā hapori.

He aha i riro mā ngā Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe ngā moni e tuku?

Ko te whāinga o tēnei pūtea - kia tae te moni ki ngā ohu hapori i te mata o te whenua kia whai kaupapa mō ngā tamariki me ngā rangatahi. He maha ngā hononga me ngā herenga o ngā Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe ki ō rātou takiwā, ā, kua rite kē ngā pūnaha me ngā haepapa ki te whakatutuki i ngā tukanga tono pūtea me ngā tukanga tuku moni.

E hia te pūtea e taea ana te tono?

Kua riro mā tō Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe e whakatau ngā tukanga hei tono i te pūtea me te nui o te pūtea e taea te tono. Ka hōhonu ake te ruku ki ngā taipitopito kōrero mō ngā tonohanga pūtea nunui, tērā i te tonohanga pūtea iti

nei. Hei tāpiri atu, ka whakatūngia e ētahi Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe te "pūtea tuku tere" - he pūtea e whai tukanga tono pūtea ngāwari ake. Me toro atu ki tō [Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe](#) e mōhio ai koe mēnā e tū ana tēnei momo "pūtea tuku tere" me ngā paerewa hei eke māhau.

Hei āhea tūwhera ai ngā kuaha ki ngā tono? Hei āhea kati ai ngā kuaha? He rite tonu ki ngā takiwā katoa?

Ahakoā ngā ōritetanga huri noa i te motu (paearu, whāinga, ngā rōpū e whakaaetia ki te tono, tukanga etc) kei tēnā rohe, kei tēnā rohe te tikanga mō te whakatūwhera i ngā tataui ki ngā tono o te rohe. Mō te roanga atu o ngā kōrero me toro atu ki te pae tukutuku o tō Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe.

Me tuku pūtea ia rohe ki ngā momo kaupapa e toru - te whakakorikori tamaiti, te whakakorikoiri rangatahi me te hākinakina?

Āe. Ko te wawata - kia whai pūtea ngā momo kaupapa katoa - ngā kaupapa whakakorikori tamaiti, whakakorikori rangatahi, hākinakina hoki. Tērā pea ka aro atu ētahi o ngā tukunga pūtea o ngā Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe ki ngā momo kaupapa e kore e tino kitea i te kete tono.

E whakahaere ana au i te pakihi; ka taea e au te tono pūtea?

E mārama pū ana mātou - he wāhi pai ētahi pakihi hei whakahaere i ngā kaupapa whakakorikori i te tamaiti, whakakorikori i te rangatahi, hākinakina hoki. Pānuihia te ripanga mō te hunga e taea ana te tono - kei te whārangi 4 [o ngā Arotahu Hapori 2021-22](#). Mā reira e mōhio ai mēnā ka taea e koe te tono pūtea.

Kei te whakahaere tōku hāhi i ngā kaupapa hākinakina me ngā kaupapa whakakorikorki i te rangatahi; ka taea e mātou te tono pūtea?

E mārama pū ana mātou - he wāhi pai ētahi hāhi hei whakahaere i ngā kaupapa whakakorikori i te tamaiti, whakakorikori i te rangatahi, hākinakina hoki. Pānuihia te ripanga mō te hunga e whakaaetia ki te tono - kei te whārangi 4 [o ngā Arotahu Hapori 2021-22](#). Mā reira e mōhio ai mēnā ka taea e koe te tono pūtea.

He māngai au nō te kura/kura Māori, ka taea e au te tono pūtea?

Āe. Kua whakaritehia e Sport NZ ētahi kupu ārahi kia ngāwari ai te tātari i ngā tono ā-rōpū (mēnā e whakamahia ana ngā ohu hapori ki rō kura) - āta pānuihia [tēnei puka](#) i mua i tō tono i te pūtea. Mā ngā kaiako me ngā kaiwhakahaere o te kura te kawenga o ngā marautanga kura me te whakatinanatanga o ngā mahere kura, nā whai anō kei a rātou te kupu whakamutunga mō ngā momo kaupapa e kōkiriha ana me te wā e kōkiriha ai.

Mēnā ka tono te kura i te pūtea hei kaikawe i te kaupapa (i.e. mā te kaiako, te kaimahi o te kura rānei e kawea te kaupapa), mēnā rānei ka tukuna ki tētahi nō waho te kawenga o te kaupapa i ngā wā paramanawa, wā tina, ā muri i te kura rānei, kua koe me whai whakaaro atu ki tēnei wāhanga tāpiri.

Ka taea e ngā ohu hapori te tono pūtea tautoko ki te kawea i ngā kaupapa i ngā hāora o te kura?

Mēnā e tono ana koe i te pūtea ki te kawea i te kaupapa whakakorikori tamaiti, whakakorikori rangatahi, hākinakina rānei i ngā wā whakatā, i mua/muri rānei i ngā hāora kura anake, āe, ka taea e koe te tono i te pūtea tautoko.

Mēnā ka kawea te kaupapa i ngā hāora o te kura - me ngātahi te tono pūtea o te kura me te ohu hapori. Kua whakaritehia e Sport NZ tētahi [puka ārahi](#) hei āwhina i te tangata ki te whakaea i te tukanga, ā, whakakīia kātahi tukuna tahi ki te tono.

E taea ana e ngā ohu te tono pūtea tautoko ki te utu i te tangata ki te whakahaere/whakariterite/whakakōkiri i te kaupapa korikori, kaupapa hākinakina rānei?

Mēnā e taea ana e te kaitono te whakaatu atu a) te wāhi o te kaiwhakahaere/kaiwhakariterite/kaikōkiri ki te kawē i te kaupapa mō ngā tamariki, rangatahi, kāhui motuhake rānei, me e) kāore te tangata e utua kētia ana ki te kawē i aua mahi, āe ka taea. E kore e taea e te ohu te tono i te pūtea tautoko hei utu i te tangata e utua kētia ana kātahi ka whakapaua te pūtea tautoko ki te kaupapa e kore e aro pū ana ki te whakakorikori tamaiti, whakakorikori rangatahi, hākinakina rānei.

Ka taea e au te tono i te pūtea tautoko hei hoko taputapu?

Ka taea mēnā he wāhi nui tō te taputapu ki te kaupapa e kawea ana mō ngā tamariki me ngā rangatahi. Kāore pea te pūtea tautoko e tukuna mēnā ko te utu o te taputapu noa iho tērā e tonoa ana i te mea kāore tērā momo tono e hāngai ana ki ngā whāinga o te pūtea tautoko. Kāore ngā tono mō ngā whakapaunga pūtea nunui e whakaaetia ana - ka tere pau te pūtea mēnā i whakaaetia.

Ka āta whakatauritehia e ngā Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe te pūtea e tonoa ana mō ngā taputapu ki tētahi taha, te kawenga o te kaupapa ki tērā atu taha - mēnā e tino taumaha ana te taha taputapu, kāore te tono e tutuki.

He aha i whakakapia te tono ki te kaupapa e oti ai i te 12 marama kei mua i te aroaro? E rua tau te roa ki te kite i te tino hua ka puta i tōku kaupapa.

Ka whai whakaaro atu ngā Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe ki te hua ka puta me te ngā āhuetanga whakahaere o ngā tono pae tawhiti hei te mutunga o te tau 2021. E rongō ana mātou i te hiahia o ngā kaitono kia whai pūtea mō te pae tawhiti kia matua mōhio rātou ka ora te kaupapa, heoi, ko te whāinga o tēnei pūtea tautoko he kōkiri i ngā kaupapa i tēnei ao hurihuri mō ngā tamariki me ngā rangatahi. Me whai wāhi atu ki te wherawhera i ngā tukanga ki te kaupapa o te kaitono kia puta ēnei āhuetanga i ngā whakaritenga mō te pae tawhiti.

Ka pēhea mēnā ka whai wāhi atu te whānau, ngā mātua, ngā koeke hoki ki te tākaro tahi ki ngā tamariki?

E whakaae ana mātou - he nui noa atu te pai ka puta i ngā kaupapa whakakorikori tamariki, ngā kaupapa whakakorikori rangatahi me ngā kaupapa hākinakina, mēnā he wāhi hoki tō te whānau ki ēnei kaupapa. Ka whai whakaaro atu ki ngā tono e whai wāhi atu ai te whānau.

He aha i whakaaetia ngā tono ki ētahi wāhi engari kāore e whakaaetia ki ētahi atu?

He pūtea tautoko ā-rohe te Tū Manawa - ehara i te pūtea hei tono mā ngā ohu ā-motu, ā-takiwā rānei, ahakoa te pai, nā te mea he kaupapa tēnei e hāngai pū ana ki ngā tamariki me ngā rangatahi o te hapori. Kua whakaritehia e ngā Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe ngā tukanga hei whakatau i ngā tono e ai ki te pūtea e taea ana te tuku, ngā wawata o te rohe, te maha o ngā tono e hāngai ana ki ngā wāhanga e toru - te whakakorikori i te tamaiti, te whakakorikori i te rangatahi me te hākinakina - me te wawata e āhua whānui ai ngā kaupapa e tautokona ā-pūteatia ana kia nui noa atu ngā tamariki me ngā rangatahi e korikori ana. Kia kua e pōhēhē mēnā ka tukuna ngā tono ki ngā Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe maha ka whakaaetia katoatia ngā tono, ka hinga katoatia ngā tono rānei - kei tēnā Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe, kei tēnā Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe tōna ake tikanga - he mea whakahaere ēnei rōpū hei māngai nō Sport NZ. He pūtea tautoko tātāwhāinga te Tū Manawa, he tino maha ake te pūtea e tonoa tērā i te pūtea hei tuku, nō reira, e kore e taea te tuku pūtea ki ngā kaupapa katoa e tonoa ana.

Kei hea ngā tauria o ngā tono i tutuki ai?

I ētahi wā ka tuhi ngā Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe i ngā kōrero e pā ana ki ngā kaupapa kua tautokona e rātou - tirohia ngā paetukutuku, me toro atu rānei ki te kimi i te roanga atu o ngā taipitopito kōrero e pā ana ki ngā kaitono i tutuki ai. He tauria hoki kei te paetukutuku o Sport NZ ki kōnei: [Community Stories](#).

[Ānei](#) he whitiata e whakaatu ana i ngā tauria e rua o ngā tono Tū Manawa ka tahi, ka rua he whakarāpopotohanga o

ngā kōrero mō te pūtea tautoko Tū Manawa kei Recreation Aotearoa.

E taea e tētahi te āwhina i a mātou ki te whakakī i te puka tono?

Āe. Mā ngā Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe e whakamōhio atu ki ō rātou hapori e pēhea rātou e whai āwhina ai.

He pātai āu?

Īmēratia ki tō Kaitiaki Hākinakina ā-Rohe, ki Sport NZ rānei ki tumanawa@sportnz.org.nz